

Про затвердження гігієнічного нормативу "Перелік речовин, продуктів, виробничих процесів, побутових та природних факторів, канцерогенних для людини"

Наказ Міністерства охорони здоров'я України
від 13 січня 2006 року N 7

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
6 лютого 2006 р. за N 100/11974

На виконання [статті 40 Закону України "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення"](#) з метою попередження виникнення онкологічних захворювань, а також гармонізації вітчизняної нормативної бази з вимогами Європейського законодавства **НАКАЗУЮ:**

1. Затвердити гігієнічний норматив "Перелік речовин, продуктів, виробничих процесів, побутових та природних факторів, канцерогенних для людини" (додається).
2. Департаменту державного санітарно-епідеміологічного нагляду (Пономаренко А. М.):
 - 2.1. Подати цей наказ на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України відповідно до [Указу Президента України від 3 жовтня 1992 року N 493 "Про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади"](#) (із змінами).
 - 2.2. Після реєстрації в Міністерстві юстиції України даного наказу довести його до відома керівників міністерств, центральних органів виконавчої влади, установ і закладів державної санітарно-епідеміологічної служби, наукових установ в установленому порядку для використання у роботі.
3. Визнати таким, що втратив чинність, [наказ Міністерства охорони здоров'я України від 7 лютого 1997 року N 25 "Про затвердження Державного гігієнічного нормативу "Перелік речовин, продуктів, виробничих процесів, побутових та природних факторів, канцерогенних для людини"](#), зареєстрований у Мін'юсті України 6 березня 1997 року N 71/1875.
4. Контроль за виконанням наказу покласти на директора Департаменту державного санітарно-епідеміологічного нагляду Пономаренка А. М.

Перший заступник Міністра,
головний державний санітарний
лікар України

С. П. Бережнов

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом Міністерства
охорони здоров'я України
від 13 січня 2006 р. N 7

Зареєстровано
в Міністерстві юстиції
України
6 лютого 2006 р. за N
100/11974

ГІГІЄНІЧНИЙ НОРМАТИВ
"ПЕРЕЛІК РЕЧОВИН, ПРОДУКТІВ, ВИРОБНИЧИХ ПРОЦЕСІВ, ПОБУТОВИХ ТА
ПРИРОДНИХ ФАКТОРІВ, КАНЦЕРОГЕННИХ ДЛЯ ЛЮДИНИ"

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Гігієнічний норматив "Перелік речовин, продуктів, виробничих процесів, побутових та природних факторів, канцерогенних для людини" (далі - Норматив) містить "Перелік речовин, продуктів, виробничих процесів, побутових та природних факторів з доведеною канцерогенністю для людини" (група 1) та "Перелік речовин, продуктів, виробничих процесів, побутових та природних факторів з вірогідною канцерогенністю для людини" (група 2), за винятком радіоактивних речовин та пестицидів, які мають свої закономірності розповсюдження в навколишньому середовищі, критерії оцінки небезпеки та методи регламентування.

Канцерогенними для людини речовинами (факторами) є речовини (фактори), які зумовлюють утворення у людини злоякісних та доброякісних пухлин. Небезпека конкретних речовин чи факторів залежить від рівнів та тривалості дії на людину, а також наявності супутніх чинників, спроможних модифікувати ефект їх впливу.

1.2. Норматив є обов'язковим для юридичних осіб незалежно від форм власності, організаційно-правової форми та підпорядкування та фізичних осіб - підприємців, які виготовляють, реалізують чи використовують речовини, продукти, виробничі процеси, канцерогенні для людини (далі - канцерогенні речовини /фактори/), а також розробляють та впроваджують заходи щодо попередження їх шкідливої дії.

1.3. Державний нагляд за дотриманням вимог Нормативу здійснюється органами та установами державної санітарно-епідеміологічної служби.

1.4. Галузеві (відомчі) нормативи повинні бути приведені у відповідність до вимог даного Нормативу.

2. ПОПЕРЕДЖЕННЯ НЕБЕЗПЕКИ, ЗУМОВЛЕНОЇ ДІЄЮ КАНЦЕРОГЕННИХ РЕЧОВИН (ФАКТОРІВ) НА ЛЮДИНУ

2.1. Попередження небезпеки, зумовленої дією канцерогенних речовин (факторів) на людину, повинно включати комплекс організаційних, соціально-економічних, технологічних, технічних, санітарно-гігієнічних та лікувально-профілактичних заходів на державному, регіональному, галузевому рівнях, спрямованих на створення належних безпечних і здорових умов праці, збереження життя і здоров'я людини в процесі трудової діяльності, а також усього населення.

Сприяти цьому має виконання таких вимог:

2.2. У разі, якщо повного виключення канцерогенних факторів з метою попередження контакту з ними людини в умовах як виробництва, так і побуту неможливо, пріоритетним напрямком є заміна канцерогенних на неканцерогенні або більш безпечні сполуки.

2.3. У тих випадках, коли повного виключення канцерогенних речовин (факторів) досягти неможливо (з технічних, економічних або інших причин), обов'язковим є встановлення їх граничнодопустимих концентрацій (доз, рівнів) з урахуванням канцерогенного ефекту і забезпечення методами кількісного визначення та постійного контролю за їх вмістом у повітрі робочої зони, об'єктах навколишнього середовища, промислових виробках, продуктах харчування тощо.

2.4. Виробничі процеси, пов'язані з канцерогенними речовинами (факторами), повинні відповідати вимогам санітарних правил і норм. При цьому повинні бути забезпечені герметизація обладнання й автоматизація технологічних процесів для запобігання попаданню канцерогенів в оточення людини чи гарантії регламентованого допустимого рівня дії канцерогенного фактора. Гігієнічні нормативи речовин, включених до "Переліку речовин, продуктів, виробничих процесів, побутових та природних факторів, канцерогенних для людини", викладено у додатку 1. Перелік професійних захворювань, які можуть виникати внаслідок впливу канцерогенних речовин та факторів, викладено у додатку 2.

2.5. При вирішенні експертних питань, пов'язаних з визначенням зв'язку онкологічного захворювання з умовами праці, допускається використання поруч з Переліком професійних захворювань, які можуть виникати внаслідок впливу канцерогенних речовин та факторів, новітніх матеріалів Міжнародного агентства з вивчення раку (МАВР).

2.6. Чисельність людей та тривалість впливу на них канцерогенних факторів у виробничих умовах повинні бути максимально скорочені. Попередження контакту працівників з канцерогенними факторами досягається застосуванням безперервних безвідходних технологічних процесів з максимальним ступенем автоматизації та механізації, які забезпечують дотримання санітарних норм шкідливих речовин та факторів.

2.7. Кожен працівник, який зазнає дії канцерогенних речовин та факторів на виробництві, має отримати від роботодавця інформацію про наявність канцерогенних речовин на його робочому місці, очікуваний ризик, та заходи з попередження їх шкідливого впливу.

2.8. Кожен працівник, що має контакт з канцерогенними факторами, повинен проходити обов'язкові медичні огляди у порядку, установленому законодавством України.

2.9. У разі транспортування і транзиту речовин та продуктів, визначених у Нормативі, інформація щодо їх небезпеки повинна бути внесена в супровідні документи.

3. ПЕРЕЛІК РЕЧОВИН, ПРОДУКТІВ, ВИРОБНИЧИХ ПРОЦЕСІВ, ПОБУТОВИХ ТА ПРИРОДНИХ ФАКТОРІВ, КАНЦЕРОГЕННИХ ДЛЯ ЛЮДИНИ

3.1. ПЕРЕЛІК РЕЧОВИН, ПРОДУКТІВ, ВИРОБНИЧИХ ПРОЦЕСІВ, ПОБУТОВИХ ТА ПРИРОДНИХ ФАКТОРІВ З ДОВЕДЕНОЮ КАНЦЕРОГЕННІСТЮ ДЛЯ ЛЮДИНИ (група 1)

Сполуки і продукти, природні канцерогени

Сполуки*	Найбільш вразливі органи, в яких можуть виникати пухлини**
4-Амінобіфеніл ^{1, 2, 3}	Сечовий міхур
Азбести ¹	Легені, плевра, очеревина (шлунково-кишковий тракт, гортань)
Афлатоксини (В1, В2, G1, G2) ² , а також природна суміш афлатоксинів	Печінка, легені
Бензидин ^{1, 2, 3}	Сечовий міхур
Бензол ^{1, 3}	Кровотворна система
Бенз/а/пірен ^{1, 2, 3}	Легені, шлунок, шкіра
Берилій і його сполуки ¹	Легені
Бісхлорометилловий і хлорометилловий (технічний) ефіри ¹	Легені
Вінілхлорид ¹	Печінка, кровоносні судини (мозок, легені, лімфатична система)
Деревний пил	Носова порожнина, носові пазухи
Ерionіт ¹	Плевра, очеревина
Етилену оксид ¹	Лімфатична та кровотворна системи
Іприт сірчистий ^{1, 3}	Глотка, гортань, легені
Кадмій і його сполуки ^{1, 3}	Передміхурова залоза
Кам'яновугільні і нафтові смоли, пеки і їх сублимати ^{1, 3}	Шкіра, легені, сечовий міхур, гортань, порожнина рота
Кремнію оксид (кристали четвертинного кристобаліту)	Легені
Мінеральні масла (нафтові і сланцеві) неочищені та неповністю очищені	Шкіра, шлунково-кишковий тракт
Арсен і його неорганічні сполуки ^{1, 2, 3}	Легені, шкіра
1-Нафтиламін технічний, що містить понад 0.1 % 2-нафтиламіну ^{1, 2, 3}	Сечовий міхур
2-Нафтиламін ^{1, 2, 3}	Сечовий міхур (легені)
Нікель, його сполуки і суміші сполук нікелю ¹	Порожнини носа, легені, гортань
Сланцеві масла ^{1, 3}	Шкіра, шлунково-кишковий тракт
Тальк, що містить азбестоподібні волокна ¹	Легені
2,3,7,8-Тетрахлордibenзо-пара-діоксин	Саркоми м'яких тканин, легені, печінка
Хрому шестивалентного сполуки ¹	Легені (порожнини носа)

* - шлях надходження до організму: 1 - інгаляційний; 2 - пероральний; 3 - наскірний;

** - в дужках - органи, в яких пухлини можуть виникати з меншою імовірністю.

Побутові та природні фактори

Алкогольні напої ²	Глотка, стравохід, печінка, гортань, порожнина рота (молочна залоза)
Радон-222 та продукти розпаду ¹	Легені
Сажі	Шкіра, легені
Сонячна радіація ³	Шкіра
Тютюновий дим ¹	Легені, сечовий міхур, порожнини носа, гортань, глотка, стравохід, підшлункова залоза, нирки

Тютюнові продукти бездимні (жування нюхального тютюну, а також тютюнової суміші, що містить вапно) ²	Порожнина рота, глотка, стравохід
---	-----------------------------------

Примітки: - шлях надходження до організму: 1 - інгаляційний; 2 - пероральний; 3 - наскірний.

Виробничі процеси^{a/}

Виробництво	Органи, в яких можуть виникати пухлини
Виробництво чавуну і сталі (агломераційні фабрики, доменне, сталеплавильне виробництво, гарячий прокат) та лиття із них	Легені (шлунково-кишковий тракт, сечостатева система)
Виробництво аураміну	Сечовий міхур, передміхурова залоза

Примітка. ^{a/} - окрім наведених до таких виробництв відносяться також ті виробництва, на яких в технологічному процесі використовуються та/чи утворюються речовини і продукти, зазначені в розділах 1 та 2.

Виробництво взуття (з використанням канцерогенних сполук, зазначених даним Переліком)	Лейкози, порожнини носа, сечовий міхур
Виробництво та використання фарб, до складу яких входять канцерогенні сполуки	Легені, сечовий міхур, стравохід
Виробництво гуми та гумових виробів	Сечовий міхур, легені, шлунково-кишковий тракт, лімфатична система (кровотворна система - лейкозія)
Виробництво ізопропилового спирту (за дії сильних кислот)	Порожнини носа, гортань
Виробництво вугільних та графітових виробів, анодних та подових мас із застосуванням пеків, а також обпалених анодів	Легені
Виробництво коксу, переробка кам'яновугільних, нафтових і сланцевих смол, газифікація вугілля	Шкіра, легені, сечовий міхур
Мідеплавильне виробництво (плавильний, конверторний переділ, вогняне рафінування)	Легені
Виробництво технічного вуглецю	Легені
Виробничі процеси, пов'язані з експозицією до аерозолів сильних неорганічних кислот, що містять сірчану кислоту	Легені, гортань
Виробництво фуксину	Сечовий міхур
Деревообробне та меблеве виробництво із використанням фенол-формальдегідних і карбамід-формальдегідних смол у закритих приміщеннях	Порожнини носа
Підземний видобуток гематиту у сукупності з експозицією до радону за умов гірничодобувної промисловості та роботи у шахтах	Легені
Електролітичне виробництво алюмінію з використанням самоспікливих анодів	Легені, сечовий міхур (лімфатична система)

3.2. ПЕРЕЛІК РЕЧОВИН, ПРОДУКТІВ, ВИРОБНИЧИХ ПРОЦЕСІВ, ПОБУТОВИХ ТА ПРИРОДНИХ ФАКТОРІВ З ВИРОГІДНОЮ КАНЦЕРОГЕННІСТЮ ДЛЯ ЛЮДИНИ (група 2)

Сполуки, продукти, природні канцерогени

Сполуки, продукти	Найбільш імовірні органи, в яких можуть виникати пухлини ^{*1} ^{**}	
	у людини	у тварин
1	2	3
Акриламід	-	Молочні залози, надниркові залози, яєчка, щитоподібна залоза ^{2, 3}
Акрилонітрил	(Легені, передміхурова залоза, лімфатична система) ¹	Цимбалові залози, нервова система, молочні залози ^{1, 2}
Бенз/а/антрацен	-	Легені, печінка, шкіра, сечовий міхур ^{2, 3}
1,3-Бутадієн (дивініл)	-	Кровотворна та лімфатична системи - лейкоїї, лімфоми ²
Барвники на основі бензидину	-	Печінка, сечовий міхур ^{1, 3}
Відпрацьовані гази дизельних двигунів	(Легені, сечовий міхур) ¹	Легені ¹
Вінілбромід	-	Печінка, цимбалові залози ¹
Вінілфторид	-	Печінка, молочні залози ¹ , легені
1,2-Диметилгідразин	Товстий кишковик, пряма кишка, лімфатична система	
Дибенз/а,н/антрацен	-	Передшлунок, легені, підшкірна клітковина ^{1, 2, 3}
Диметилкарбоміохлорид	-	Шкіра, носові порожнини ^{1, 3}

Диметилсульфат	-	Носові порожнини, нервова система ^{1, 3}
Діетилсульфат	-	Передшлунок, нервова система ^{1, 2, 3}
Епіхлоргідрин	(Дихальні шляхи)	Легені, лімфатична та кровотворна системи ^{1, 2, 3}
Етилендибромід	-	Передшлунок, легені, шкіра, печінка, очеревина, носові порожнини, молочні залози
N-етил-N-нітрососечовина	-	Нервова система ^{1, 2, 3}
Іприт азотистий	Шкіра, кровотворна та лімфатична системи ^{1, 3}	Легені, кровотворна система, шкіра ³
Каптафол	-	Печінка, кишечник, селезінка ²
Кремній кристалічний	(Легені) ¹	Легені, лімфатична система - лімфоми ¹
Креозоти	(Шкіра) ³	Шкіра, легені ³
4,4-Метилен-біс(2-хлор-анілін)	-	Печінка, цимбалові залози, сечовий міхур ²
N-Метил-N-нітро-N-нітросогуанідин	(Мозок)	Шлунково-кишковий тракт ²
N-нітрозодиметиламін	-	Печінка, легені, нирки, кровоносні судини ^{1, 2, 3}
N-нітрозодіетиламін	-	Печінка, нирки, стравохід, легені ^{1, 2, 3}
Поліхлоровані біфеніли	(Печінка, шкіра, кровотворна система)	Шлунок, шкіра, печінка, нирки ^{1, 2, 3}
Пропілену оксид	-	Носові порожнини, передшлунок ^{1, 2}
Стирол-7,8-оксид	-	Передшлунок ²
Тетрахлоретилен	Стравохід, шийка матки, неходжкінські лімфоми	Печінка, лейкоцитоз
Трис-(2,3-дибромпропіл)-фосфат	-	Передшлунок, легені, печінка, нирки
o-Толуїдин	(Сечовий міхур) ^{2, 3}	Селезінка, судини ²
Трихлоретилен	Печінка, жовчовивідні шляхи, неходжкінські лімфоми	Печінка, нирки, тестикули
1,2,3-Трихлорпропан		Пухлини різноманітних локалізацій
Формальдегід	(Носові порожнини) ¹	Носові порожнини ¹
4-Хлор-o-Толуїдин	Сечовий міхур	Кровоносні судини ²

* - шлях надходження до організму: 1 - інгаляційний; 2 - пероральний; 3 - наскірний;

** - в дужках - органи, в яких пухлини можуть виникати з меншою імовірністю.

Директор Департаменту державного
санітарно-епідеміологічного нагляду

А. М. Пономаренко

Додаток 1
до пункту 2.4 Нормативу

ПІГІЄНІЧНІ НОРМАТИВИ РЕЧОВИН, ВКЛЮЧЕНИХ ДО "ПЕРЕЛІКУ РЕЧОВИН, ПРОДУКТІВ, ВИРОБНИЧИХ ПРОЦЕСІВ, ПОБУТОВИХ ТА ПРИРОДНИХ ФАКТОРІВ, КАНЦЕРОГЕННИХ ДЛЯ ЛЮДИНИ"

Найменування канцерогенного фактора	Середовище регламентування, граничнодопустима концентрація (ГДК)*				
	Повітря робочої зони	Атмосферне повітря	Вода**	Продукти харчування	Ґрунти
	мг/м ³	мг/м ³	мг/л	мг/кг	мг/кг
1	2	3	4	5	6
Азбесту (азбест природний і штучний), суміші азбестопородного пилу:	-	-/0.06 волоконин/мл	-	-	-

- вміст азбесту понад 20 %	2.0/0.5	-	-	-	-
- вміст азбесту менше 20 %	2.0/1.0	-	-	-	-
- азбестоцемент	4.0/2.0	-	-	-	-
Акриламід	0.2	-	0.01	-	-
Акрилонітрил	0.5	-0.03	2.0	-	-
Афлатоксини (В)	-	-	-	0.005	-
Бензол	15.0/5.0	1.5/0.1	0.5	-	0.3
Бенз/а/пірен	0.00015	-0.000001	0.000005	-	0.02
Берилій і його сполуки	0.001	-	0.0002	-	-
1,3-Бутадієн (дивініл)	100.0	3.0/1.0	0.05	-	-
Вінілу хлорид	5.0/1.0	-	0.05	-	-
Диметилсульфат	0.1	-	-	-	-
Епіхлоргідрин	1.0	0.2/0.2	0.01	-	-
Етилену оксид	1.0	0.3/0.03	-	-	-
Мінеральні масла неочищені і неповністю очищені					
(мінеральні масла нафтові)	5.0	-	-	-	-
Арсен і його неорганічні сполуки	0.04/0.01	0.003/0.003	0.05	0.05-1.0***	2.0
Нікель металічний	0.05	-0.001	0.1	-	4.0
- нікелю оксиди;	0.05	-0.001	-	-	-
- нікелю сульфіді і суміші сполук нікелю;	0.05	-	-	-	-
- нікелю сульфат;	-	0.002/0.001	-	-	-
- нікелю карбоніл;	0.0005	-	-	-	-
- нікелю хромфосфат;	0.005	-	-	-	-
- нікелю розчинні солі	0.005	0.002/0.0002	-	-	-
N-Нітрозодиметиламін	-0.0005	-0.00005	-	0.002-0.003***	-
N-Нітрозодіетиламін	-0.00015	-	-	0.002-0.003***	-
Пропілену оксид	1.0	0.08/-	0.01	-	-
Сублімати кам'яновугільних смол і пеків в залежності від вмісту бенз/а/пірену:					
- менше за 0.075 %	0.2	-	-	-	-
-0.075-0.15 %	0.1	-	-	-	-
-0.15-0.3 %	0.05	-	-	-	-
Тетрахлоретилен	10.0	0.5/0.06	0.04	0.05	
Трихлоретилен	2.0	4.0/1.0			
1,2,3-трихлорпропан	2.0	-0.05			
o-Толуїдин	1.0/0.5	-	-	-	-
Формальдегід	0.5	0.035/0.003	0.05	-	7.0
Хром шестивалентний (у перерахунку на CrO ₃);	-	0.0015/0.0015	0.05	-	6.0
- хрому оксид (Cr ⁺³);	1.0	-	-	-	-
- хромати, біхромати (у перерахунку на CrO ₃)	0.01	-	0.05 по Cr ⁺⁶ 0.5 по Cr ⁺³	-	-

* - у чисельнику - максимально разова ГДК, у знаменнику - середньозмінна або середньодобова ГДК;

** - вода джерел господарсько-питного водозабезпечення;

*** - діапазон концентрацій в залежності від продукту харчування ("[Медиико-биологические требования и санитарные нормы качества продовольственного сырья и пищевых продуктов](#)" N 5061-89).

Граничнодопустимі рівні (ГДР) забруднення шкіри рук працюючих зі шкідливими речовинами:

Найменування канцерогенного фактора	Граничнодопустимий рівень, мг/см ²
бензол	0.05
o-Толуїдин	0.7
акрилонітрил	0.001

Додаток 2
до пункту 2.4 Нормативу

ПЕРЕЛІК
професійних захворювань, які можуть виникати внаслідок впливу
канцерогенних речовин та факторів*

VII. Злоякісні новоутворення (професійний рак)			
Найменування захворювання	Код згідно з Міжнародною статистичною класифікацією хвороб та споріднених проблем (МКХ-10)	Небезпечні та шкідливі речовини і виробничі фактори, вплив яких може викликати професійне захворювання	Перелік робіт та виробництв, на яких можливе виникнення професійного захворювання
1. Пухлини шкіри: гіперкератози, епітеліоми (у т. ч. базаліома), папіломи, рак, лейкокератози	C44	Продукти перегонки кам'яного вугілля, нафти, сланців (смола, пек), антрацен, фенатрен, аміноантраценова олія, похідні азосполук, гудрон, парафін, сажа тощо, вплив іонізуючих (рентгенівських, гамма-променів тощо) та ультрафіолетових випромінювань	Роботи з канцерогенами, тобто з продуктами переробки нафти та кам'яного вугілля, радіоактивними речовинами, з різними видами іонізуючих та ультрафіолетових випромінювань, у тому числі сільськогосподарські роботи і роботи на риболовецьких суднах
2. Пухлини порожнини рота, органів дихання	C04 C32-C34	сполуки нікелю, хрому, миш'яку, заліза (гематит), кам'яновугільні смоли, бенз/а/пірен, радон, пил радіоактивних руд та пил з адсорбованими на ньому вуглеводнями, полі ароматичні вуглеводні, азбест та азбестовмісний пил	роботи, пов'язані з одержанням та застосуванням сполук нікелю, миш'яку, хрому, заліза, геологічна розвідка, добування і переробка радіоактивних руд, азбесту та матеріалів, що містять азбест; роботи, пов'язані з одержанням штучного граніту та виробів з нього, асфальтування тощо
3. Мезотеліома	C45	азбест та азбестовмісний пил	роботи, пов'язані із застосуванням азбесту та матеріалів, що містять азбест
4. Пухлини печінки	C22	вінілхлорид, миш'як, залізо, контакт з радіоактивними речовинами, тропними до тканини печінки (полоній, торій, плутоній тощо)	роботи з вінілхлоридом; роботи на радіохімічних виробництвах тощо
5. Рак шлунка	C16	шестивалентні сполуки хрому, миш'як, нікель, азбест	виробництво сполук хрому, миш'яку, нікелю, гальванічні роботи, шкіряне виробництво тощо; роботи, пов'язані із застосуванням азбесту та матеріалів, що містять азбест
6. Лейкози	C91-C96	бензол, вплив різних видів іонізуючої радіації	роботи з бензолом і джерелами іонізуючих випромінювань
7. Неходжкінські лімфоми	C83	тривалий контакт з радіоактивними речовинами	роботи з джерелами іонізуючих випромінювань, у тому числі в медичній практиці
8. Пухлини сечового міхура	C67	аміни бензолного і нафталінового рядів (бензидин, діазидин, нафтиламін тощо), радіоактивний цезій	роботи в різних галузях промисловості з амінами бензолного і нафталінового рядів (бензидин, діазидин, нафтиламін тощо), радіоактивним цезієм
9. Пухлини кісток	C40	тривалий контакт з остеотропними радіоактивними речовинами (радій, стронцій, плутоній)	роботи на радіохімічних виробництвах, у радіологічних і радіохімічних лабораторіях

* - затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2000 року N 1662 "Про затвердження переліку професійних захворювань".

Директор Департаменту державного
санітарно-епідеміологічного нагляду

А. М. Пономаренко